

[Statsministeren]

at vi her i salen for ofte koncentrerer os om enkeltsager og for sjældent bruger tid og kraft på at diskutere de lidt væsentligere principielle og perspektivfyldte problemstillinger og debatspørgsmål.

Lad mig først slå fast, at det danske samfund trods alt er et af de steder i hele verden, hvor demokratiet igennem en meget lang årrække har haft de bedste vilkår for at blomstre til gavn for landets borgere. Det danske velfærdssamfund, som vi kender det i dag, er netop resultatet af demokratiet og folkestyret, og velfærdssamfundets økonomi styres jo demokratisk af folkevalgte fra såvel Folketinget som amter og kommuner.

Oftentimes glemmer vi, og derfor synes jeg, det skal siges i dag, at vi har et lokalt selvstyre i Danmark, som er et af de mest veludviklede i Europa. Måske med undtagelse af Schweiz, som har en anden form, findes der faktisk ikke mange lande – om nogle – hvor den enkelte kommune selv kan træffe beslutning om veje, om børnepasning, om ældreomsorg og -omsorg, om folkeskoleforhold, om hospitalsforhold og udskrive skatter. Jeg tror ikke, vi finder et system med en så udstrakt grad af decentralt selvstyre andre steder end netop her i Danmark.

Den anden og måske desværre aktuelle vinkel på demokratiet er det, jeg vil kalde »retten til at være med«. Her tænker jeg direkte på, at det ikke at have arbejde gør det sværere og ofte umuligt at være med; man er udenfor. De borgere i den arbejdsdygtige alder, der igennem flere år ikke har haft tilknytning til arbejdsmarkedet, føler sig – og desværre med rette – udenfor. Nogle begynder at miste følingen med deres fag, og går der rigtig lang tid, begynder selve arbejdsvejen at smuldre; det bliver en nedadgående spiral. Regeringen har, som alle ved, satset meget stærkt på at vende udviklingen, denne nedadgående spiral.

Vi skal for alt i verden ikke have et delt Danmark. Vi skal undgå et Danmark for dem, der er med, og et andet Danmark for dem, der er tabt eller ikke er med. Sker det, og låser det sig fast, betragter jeg det som en af de alvorligste trusler mod vort demokrati. Derfor hører kampen mod arbejdsløsheden og indsatsen for at undgå, at det delte Danmark låser sig fast, også med i vores demokratidebat.

Men selve demokratidebatten kan og skal naturligvis aldrig blive udtømt. Jeg tror, det er vigtigt, at vi hele tiden giver os tid til denne debat: Er der områder, hvor vi kan gøre tingene bedre og mere smidigt? Helt konkret skal jeg nævne en række tiltag på forskellige områder:

SF har jo ud over denne forespørgsel fremsat forslag til folketingsbeslutning om demokrati i pensionskasserne. Jeg kan i øvrigt konstatere, at SF i sit beslutningsforslag har ladet sig inspirere af de unge socialdemokraters forslag om demokratisk andelskapital; det er da en god og spændende ting, at vi her også kan se bredde og optagethed af et så centralt emne.

På foranledning af SF drøftede vi sidste år her i Folketinget spørgsmålet om økonomisk demokrati, som hr. Holger K. Nielsen også indledte debatten med i dag. Jeg var glad for, at hr. Holger K. Nielsen understregede de voldsomme forandringer, der er sket i de sidste 15-20 år, både her i landet, i europæisk økonomi og i international økonomi.

Jeg skal senere vende tilbage til det tema, men lad mig understrege, at regeringen i disse år naturligvis med stor interesse følger opbygningen af pensionsordninger på det private arbejdsmarked. Vi forudser, at vi om kort tid vil have dækket det meste af det private og det offentlige arbejdsmarked af sådanne pensionsordninger. Det er jo rigtigt, at for blot 15 år siden kunne de færreste af os forudse den udvikling, der nu er så tæt på og i kraftig vækst. Det er en udvikling, regeringen meget stærkt bifalder, og som vi gerne vil understøtte på enhver tænkelig måde.

Vi har også i det forløbne år haft en debat om, hvordan virksomhederne i øget omfang kan få adgang til langsigtet og risikovillig egenkapital for at fremme fornyelsen og konkurrencekraften i dansk erhvervsliv. Regeringen har fundet, at pensionskasser og livsforsikringsselskaber samt ATP og Lønmodtagernes Dyrtdidsfond har en stor og meget positiv rolle at spille i virksomhedernes egenkapitalforsyning, og at de nuværende grænser i nogle tilfælde giver unødige begrænsninger af mulighederne for aktiv investering af pensionsopsparingen. Regeringen har derfor fremsat lovforslag om at hæve grænserne for ATP's og Lønmodtagernes Dyrtdidsfonds investeringer i aktier fra 25 pct. til 35 pct. af den samlede for-